

mel i sucre

PREMSA
CORONA

nº 68

A AQUEST NUMERO HI TROBAREU.-

- Notícies locals, del que succeix al poble, fins a l'hora de tancar el número, per l'O.C.B.
- Un rellotge de sol per a Consolació, breu article de Rafel Soler i Gayà sobre el més natural, i un del més antics artikulugis per saber quina hora és.
- Referèndum O.T.A.N., quatre consideracions arreplegades per Joan Morey Company.
- Programa d'educació per a la salut, pàgina oferida per Mª Lluïsa Fuster Mascaró de l'S.M.O.E.
- Bestiari, el corb, seriós estudi d'aquest ocellot negre, per Cosme Nigorra, Joan Morey i altres.
- Cloure barres, pàgina composta per joan sastre joan, en referència a les guerres nuclears i a l'OTAN.
- I l'OTAN ?, inconvenients que té l'entrada de l'estat espanyol a l'organització del tractat de l'Atlàntic NOrt, per Xavier Moratins.
- Ajuntament, resum del Ple extraordinari celebrat el 24- 02- 86, per Joan sastre joan.
- Bases del XV certamen poètic Verge de Consolació.
- Passatemp, per JOan MORatins, Joan MOREy i Joan Sastre.

MEL I SUCRE num- 68, Febrer de 1.986. Butlletí informatiu de l'Obra Cultural Balear a Sant Joan.

PORTADA .- X de tipografia gòtica i que hom pot interpretar de dues maneres:

1a- Resultat del Referendum

2a- S'adverteix als lectors que la revista Mel i Sucre, amb els seus escrits i comentaris, pot ferir la sensibilitat dels que s'afiquin dins l'aventura de la lectura incondicional.

CONTRAPORTADA .- Arlequí

Local social.- NO n'hi ha

Tothom que vulgui col.laborar que faci de veure algú de l'equip de treball i que li entregui els originals abans del dia 20 del mes en curs.

Tirada actual.- 150 exemplars.

Imprimeix Fot Bohigas

Depòsit legal- 49- 1.983

Preu de venda 150 pts.

NOTICIES LOCALS

--- L'Ajuntament de Sant Joan, com sempre, ens té acostumats a sorpreses. Qui no recorda el rebumbori que se va armà a les festes de l'estiu de l'any 84? sortia al carrer el Mel i Sucre num 50, i l'O.C.B. de Sant Joan preparà una exposició al saló d'actes de la Sala, de temes locals, i com que s'exposàs (damunt una taula) revistes de Meli i Sucre amb cartells de propaganda d'aqueixa revista, ens sortiren furiosos els de l'Ajuntament diguent que mai s'havia fet propaganda directe de res dins l'Ajuntament, i que havíem de llevar allò o si no hi poria haver ventim.... Idò bé, mirau com són les coses, dia 14 i 15 d'aquest mes, i penjat del balcó de l'Ajuntament de la vila hi havia un cartell de més d'un metre quadrat, fent propaganda, entre altres coses de " Galerias Preciados ". Se veu que aquesta entitat és de més interés local que el pobre Mel i Sucre. Vivindo i aprenindo !

--- Dia 11 de Febrer, darrer dia de Carnaval, el poble s'ompli de fresses. Els al.lots de l'escola organitzaren la 3a Rua escolar, amb motiu de la qual trescaren els carrers més importants de la població. Dies abans, dijous llarder, dissabte i diumenge, les fresses feren acte de presència per la vila. Inclús se diu que un estol de santjoaners guanyaren un premi de desfressats al bar Es Niu de Vilafranca.

--- La quaresma ja es aquí, dijuni va, dijuni ve, me pareix que l'any qui ve, en tallaré un bocí.

--- Al local del Centro, hi han col.locat un billar petit, tipus americà. I juga que te juga.

--- La jove santjoanera Magdalena Galmés Matas, llicenciada en químiques per la universitat de Palma, ha estat galardonada amb un premi extraordinari de " Sa Nostra ", dins la convocatòria d'aquest any per premiar els alumnes més distingits de Balears.

--- El dia mneys pensat l'accés al camp de futbol de Sant Joan s'esboldregarà. Al cap damunt de tot, a la dreta de les escoles, devora la caseteta de la conexió elèctrica, hi ha uns crulls a l'asfalt que presagien el que un dia serà notícia.

--- S'ha iniciat a l'escola un Programa de prevenció de càries dental per a tots els alumnes. Es una iniciativa de l'S.M.O.E.

--- A la carretera Sant Joan-Vilafranca, devers Son Duran, hi fan adobaments. Marges de contenció laterals i col.locació de balises de delimitació de carretera. Els encarregats de tals maniobres no miren gaire prim a l'hora de deixar xirmes pel mig de la carretera, principalment durant la nit. Segurament n'hi haurà més de dos que se trobaran estrets.

--- Enguany pareix que se vol complir la dita: febreret curt, pit-

jor que turc. Per una banda el fred i la brusca han estat els protagonistes de quasi la totalitat dels dies de la primera quinzena. Dia 11, al matí les temperatures del Pla baixaren fins els -20 C, la gelada va esser de dos dits. Per altra banda, i segurament degut al mal temps hi ha hagut una forta passa de grip i de morts (no de grip), 11 defuncions en dos mesos.

--- La política comença altra vegada a fer acte de presència dins la tranquil·la i quotidiana vida santjoanera. El Referendum sobre l'entrada d'Espanya a la O.T.A.N, és el qui se'n du la pauma. Altres notícies internacionals han estat també temes de conversa de la gent santjoanera durant els dos primers mesos de l'any. L'explosió del Challenger el 28-01-86. El cometa Halley, que al final no s'ha arribat a veure a simple vista. Les eleccions de Filipines. La caiguda del dictador Baby Doc a Haití

--- A les escoles de Sant Joan hi va haver un simulacre d'incendi per part dels alumnes del centre. El buidament va tenir lloc en menys de tres minuts.

--- Dia 30 de Gener fou el dia de la Pau i No-Violència. Bon tema per a la vida política de l'estat.

--- Josep Estelrich, a la corresponsalia del diari Mallorca, recordà que l'Ajuntament de Sant Joan encara no ha canviat cap nom de carrer o plaça del nostre poble; si bé, segons en Pep se té previst certs canvis, i que no coincidirán amb els proposats per l'O.C.B. de Sant Joan al nostre Ajuntament. D'això ja fa més de cinc anys

--- Les premonicions de l'equip de redacció del Mel i Sucre se compleixen una a una. Per una part la pregunta que ferà el govern per guanyar el Referendum és més o manco la mateixa que el·laborà Mel i Sucre el 28-12-85. Per altra banda, el nostre poble deu esser el més elevat índex de revistes / habitant: ha sortit al carrer el num- 1 de la revista esportiva " Mes Sant Joan ", de moment ningú ha reivindicat la seva publicació.

--- Molts de carrers del poble, i degut a les contínues brusques d'aquest mes, s'han deteriorat bastant i així podem veure clots ben grossos als carrers: José Antonio, Levante, Progreso, Socías, 2 de Mayo, ..

--- Dia 23 d'aquest mes es va complir el 5è aniversari de l'intent frustrat de cop d'estat i assalt al parlament. I el 3 er aniversari de l'expropiació de RUMASA.

--- A la pujada de l'escola de Son Juny s'han sembrat eucaliptus als clots que hi havia ja fets damunt les aceres. Aquesta pujada (millor dit, la davallada) es un poc conflictiva pels al.lots: sobretot pels esclats en bicicleta.

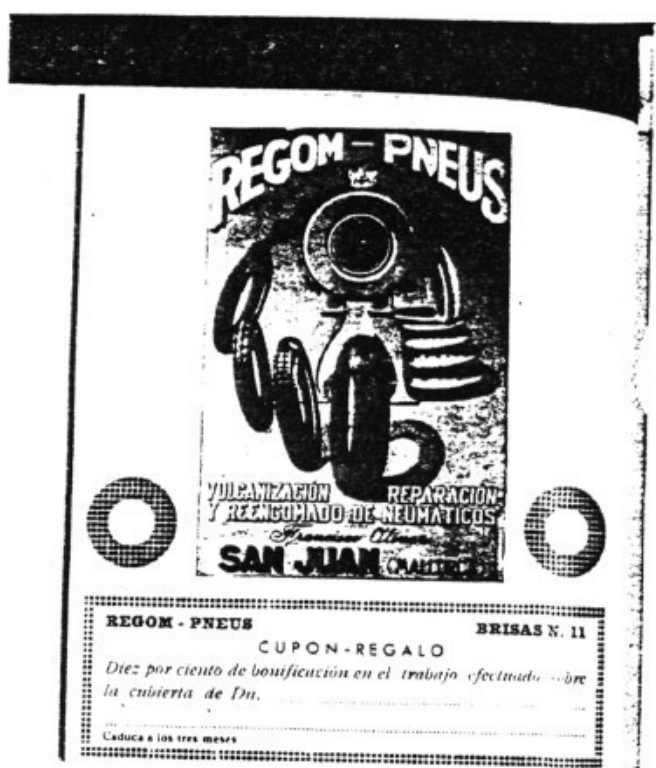
--- L'Unió de Pagesos dia 14 de febrer va unes reivindicacions al Ministeri d'Agricultura i a la Conselleria d'Agricultura, respectivament. Es va entregar un informe que constava de dues parts.

- Al Ministeri d'Agricultura: Demanant una rebaix al preu del gasoil, reformes a la seguretat social agrària (14 pagues a l'any pels jubilats, jubilació voluntària a partir dels 60 anys,..), Devolució del patrimoni sindical a organitzacions agràries, unavigilància rural efectiva, admissió de la C.O.A.G. (" Coordinadora de Organizaciones de Agricultores i Ganaderos ", on hi participa la Unió de Pagesos) com a representant de les Explotacions Agràries dins el C.O.P.A. (Comité d'organitzacions professionals agrícoles, organisme de representació a la CEE)

- A la Conselleria d'Agricultura de la Comunitat Autònoma: Reestructuració de la Conselleria a tots els nivells, política efectiva d'ordenació del territori i dels cultius, una planificació hidrològica, potenciació del producte illenc, control sanitari de tots els productes que arriben de fora, política de subvencions justa, i reestructuració dels serveis de ramaderia i sanitat animal.

--- Ha sortit al carrer el llibre " Rèptils i amfibis de les Balears", de Joan Mayol Serra, els interessats el poden comprar.

--- Abans del Moviment, A Sant Joan i neixien pròsperes indústries. Com a mostra vegem la propaganda que feia " la fàbrica de ses gomes " a una revista ciutadana, i un extracte dels beneficis obtinguts dels productes de la molla de l'oliva, a la " fràbrica des carbó "

REGOM - PNEUS

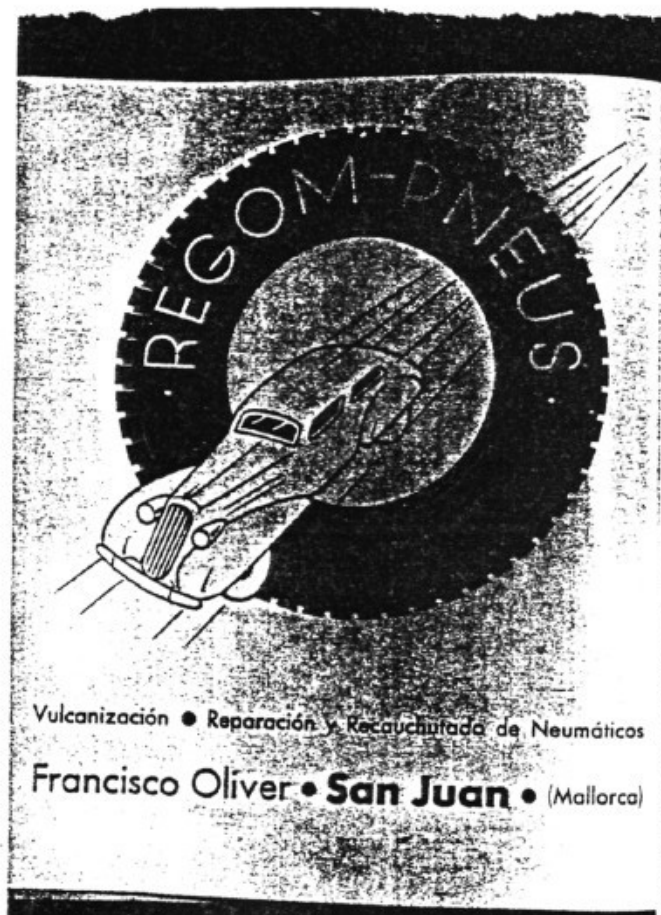
VULCANIZACION REPARACION
Y RECAMBIO DE NEUMATICOS

SAN JUAN

REGOM - PNEUS BRISAS N. 11
CUPON-REGALO

Diez por ciento de bonificación en el trabajo efectuado sobre la cubierta de Dn.

Caduca a los tres meses

REGOM - PNEUS

Vulcanización • Reparación y Recauchada de Neumáticos

Francisco Oliver • San Juan • (Mallorca)

San Juan.....de.....de 193.....

Presupuesto sobre la fabricacion o extraccion de los productos del oujo.

Trabajos por jornada de 8 horas - tomando el minimo.

3 toneladas oujo a 60 Pto	=	180 Pto.
3 jornales hombres y peon fuerza matriz	=	20 "
Varios imprevistos	=	6 "
Alquiler local	=	15 "
	=	6 "
<u>Total gastos</u>		<u>226 "</u>

Productos:

Pulpra sacada de las 3 toneladas	=	1200 Kgs a 10 Pto %	=	120 Pto
Acete sacado de 1200 Kgs pulpra al 8%	=	96 Kgs a 1 Pto	=	96
Hueso sacado de dicho producto 1700	=	20 Pto ton	=	34
<u>Total ingresos</u>			=	<u>250 Pto</u>
gastos			=	<u>226</u>
Beneficio			=	<u>24 "</u>

--- Segons els darrer informes, i com que el Govern no pot perdre mai el Referèndum (s'ha fet a lo aviat i encara no estan constituïdes les taules per anar a votar) tendren la gran sort que el primer " general " de l'O.T.A.N., serà un santjoaner, un parent des "Petrers".

--- El qui hagi vist el cometa Halley és un sortat i ho podrà contar als seus nets, els altres estaran un poc defraudats, ja que epr lo vist els medis de comunicació ha fet propaganda de bades. Haguèssin pogut dir ben clarament que a simple vista no hi havia manera possible de veure'l.

--- Durant el passat mes de Gener ploqué 7 dies i es comptabilitzaren 41,4 mm. Durant el Febrer ha plogut durant 9 dies, i s'han contabilitzat 55,9 mm.

--- Ventura rubí vingué a donar una conferència sobre " IVA i llavors ". Tot i que la participació fou escassa, s'enfilà a presentar el sindicat agrari que dirigeix.

--- Organitzat per Sa Nostra, tingué lloc una conferència càrrec del sr. Cantallops, al local de la cambra agrària, sobre el tema de Seguretat Social.

--- Per la vila, i darreament, hi ha com un passa de casaments. Deu esser la típica reacció instintiva i natural de l'espècie humana per evitar la " caiguda " d'un poble.

--- S'ha començat la sembra d'arbres joves dins el recinte escolar de Son Juny. Si bé, i segons pareix, els arbres estaran més clars del que en principi s'havia previst.

--- L'inici de la campanya, en pro i en contra del referèndum, ha estat bastan moguda al nostre poble: cartells dels dos bàndols; dia 26, al local de la cambra agrària el PSOE demanà el sí,... L'equip de redacció Mel i Sucre, en vistes als aconteixements ha posat una " vaca " i la munyirà ben munyida: les apostes pel dia del referèndum estan 3- 2.

--- Dia 26 de Febrer a l'horabaixa (devers les sis i mitja) dos " caces " de l'exèrcit de l'aire (que segons diuen, estaven de maniobres) feren una passada a alta velocitat i a baixa altura per damunt pobles de Mallorca (entre ells Sant Joan). Degut a l'alta velocitat (més grossa que la del renou) romperen vidres per la vibració i causaren algun que altre retgiró.

--- Esteim en plena quaresma, i tothom en fa de les seves.

--- A la costa de Maià han fet net l'alzinar, aclarint-lo de branques seques del sotobosc.

--- A l'escola vella dels nins, molts de vespres hi ha joves que practiquen assaigs de teatre.

--- Dia 26 de febrer hi havia pel poble una serie d'inspectors d'hisenda en funció de control dels industrials i empreses.

--- Dia 26 a les 8 i mitja del vespre hi havia convocat un míting del PSOE per demanar el SI a l'entrada d'Espanya de l'OTAN. Va assistir una persona. O és que tothom " passa " de l'OTAN, o és que tothom està con vençut de votar NO.

Dia 27 d'aquest mes hi va haver recollida de sang al nostre po ble. Per altra banda, la Germandat de donants de Sang, mostrà un vídeo so bre la seva funció.

--- Com ja anunciarem fa un parell de mesos, Sant Joan es moder nitzza. L'antic taller de les bicicletes (al carrer Major), s'ha conver tit, a més de taller, en drogueria. També se diu que a Can Borràs s'ha de modernitzar de tal manera que es transformarà en una espècie de supermer cat.

--- Sant Joan. segons les darreres investigacions d'un professor de la nostra Universitat, és l'únic poble de Mallorca, que no té avanç ni projecte d'ordenació urbana. Això implica que sense haver- hi una legisla ció oficial es poden fer desbarats urbanístics. De totes maneres esteim avesats a esser els darrers en molts d'aspectes: nom dels carrers, pla d' ordenació urbana,...

--- Ja eixamplen el primer revolt de la pujada a Consolació. El Quart Diumenge s'acosta i se tracta de quedar bé. Per altra banda també s' atropellen les obres del Centre Sanitari, ja que per la mateixa festivitat s'ha d'inaugurar.

--- El petroli ha baixat. Les tarifes elèctriques han pujat. Els focus del camp de futbol no funcionen tots, a vegades els futbolers s'han d'entrenar fent llum amb una " pila ".

Cames- roges de paret
són bones per medecina,
fadri que se casa amb pubila,
lo endemà ja se'n penet.

Manolo, Manolo,
Manolo casate,
que vendrá la noche
y no sabrás que hacer.

**// CONGRÉS IN
TERNACIO
NAL DE LA
LLENGVA
CATALANA
MCMVI 86**

--- L'equip de redacció del Mel i Sucre ha arreplegat de pel poble el següent glosat, referent a la mare de Deu de Consolació.

VERGE DE CONSOLACIO

Donau- me acert o força
que amb sa vostra intervenció
pugui fer una cançó
d'aquella trobada vostra.

Fa molts d'anys va succeir
que un pastoret de Solanda
tenia esment a sa guarda
un vespre entrada de nit.

Com va esser dins es Campet
que sa guarda s'espargí,
ell, pes picarol sentí,
pujà d'alt d'un turonet.

S'arrodossà, feia fred
i se va com a encordormir.

Estava dins un ramatge
i un renou el desxondí;
dins sa soca d'un ullastre,
una llum va descobrir;
i després d'acostar-s'hi
va trobar sa vostra imatge.

Va donar coneixement
an es seus superiors
d'aquest aconeteixement
en varen estar contents
tota sa gent des contorns.

I de llavors ençà
a damunt d'aquest turó
vos venim a demanar
es consol que sols pot dar
la Mare del Redemptor

Verge de Consolació
a Sant Joan venerada
tots els pobles del rodó
vos tenim devoció
i de tots sou estimada
i de damunt es turó
que veis sa vostra sembrada
vos demanam per favor
sa vostra protecció
i mos donau bona anyada.

Es verque som pecadors
i tropissam qualca vegada
emperò perdonau- mos
i si vos demanam favors
mostrau que sou nostra mare.

.....

UN RELLOTGE DE SOL PER A CONSOLACIO

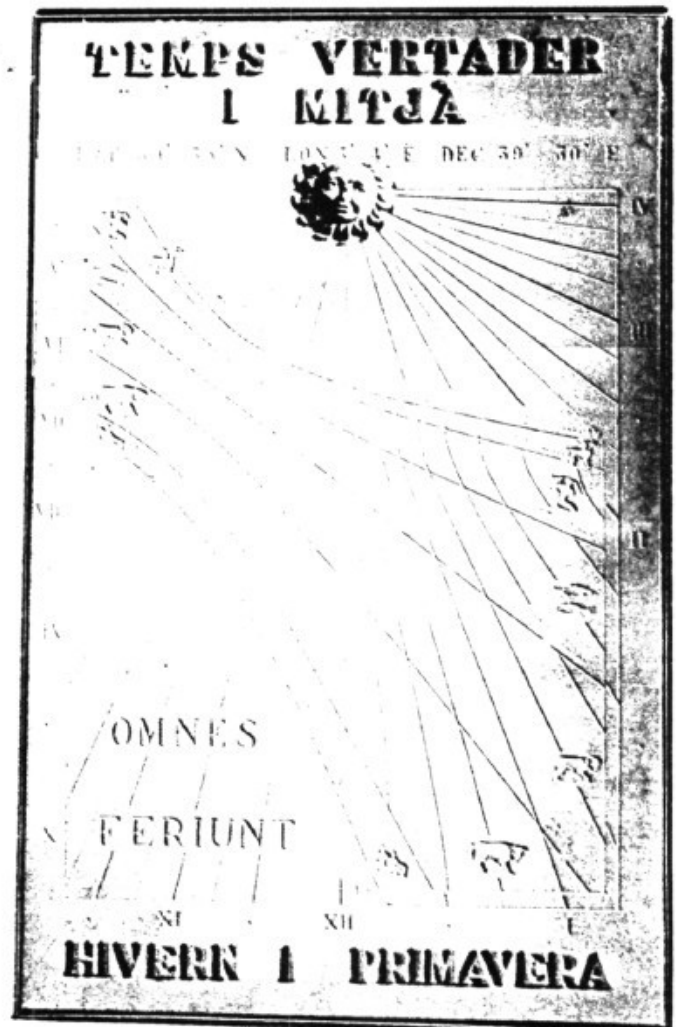
Per el proper Quart Diumenge està previst col·locar un rellotge de sol a Consolació, que té algunes peculiaritats, per tal que no solament marca el " temps vertader ", com escau d'ordinari, sinó que també el " temps mitjà ", és a dir, l'hora dels nostres rellotges normals i corrents de polsera o de paret.

Se fa de pedra de Santanyí i està compost de dos quadrants que se posaràn a la paret de l'aljub, donant a la plaça, un a cada costat de l'escala; un quadrant marcarà l'hora a l'hivern i primavera, i l'altre a l'estiu i tardor.

La busca no és propiament tal, sinó el caire d'una planxa, per a donar-li més resistència.

Per conèixer l'hora, a un a l'altre temps, cal reparar que els quadrants duen dues castes de línees horàries: unes dretes que van cap al punt a on surt la punta que fa ombra, i unes altres tortes, més curtes, superposades damunt les dretes, per mig del camp d'aquestes. L'ombra de la punta de la busca, llegint damunt les línees tortes, dona el temps " mitjà " (sumant-li una o dues hores, segons pertoqui, serà l'hora del nostre rellotge de polsera) L'ombra de tota la busca, llegint damunt les línees dretes, donarà el temps " vertader " (o sia: una hora teòrica de no gaire utilitzat, ja que just dos pics a l'any s'avé amb l'hora dels rellotges de polsera). La primera hora ve donada pels números aràbics i la segona pels romans, ran ran voreira del quadrant.

El rellotge també du calendari, malgrat que no massa exacte. Per conèixer a quin dia de l'any ens trobam, just cal guaitar la posició de l'ombra de la punta de la busca en relació a les dues línees datades, que té part

damunt i part davall — que corresponen als dies de canvi de signe zodiacal, que hi es dibuixat — amb poc més o manco un mes de diferència, i fer una estimació dels dies que manquen, o han passat, de la més propera; així, per exemple, si per arribar a la línia de 21 de Març (el sol passa de " Piscis " a " Aries ")hi ha un terç de distància, vol dir que no som molt enfora del dia 10 ò 11 de Març, ja que a 21 hem de restar un terç de mes. Aquesta és la situació del Quart Diumenge de 1.986 amb un o dos dies de ventatge.

A més a més de pels dotze signes zodiacals, el rellotge va adornat amb el disc solar enrevoltant la busca i amb una clàssica sentència llatina, molt adient doant el lloc: " omnes feriunt, ultima necat ", és a dir, " totes feren i la darrera mata." (referint-se a les hores que passen.

I abans d'acabar aquest breu article informatiu, vull dir que, a Malorca, el mateix que a Catalunya, al Languedoc, a la Provença i a altres països llatins, hi ha moltes esglésies, cases de possessió, o, simplement, humils casetes, amb rellotges de sol. El costum de posar-los, es va estendre al segle XVIII i, de llavors ençà, va perdurar fins ben entrat el segle XX. Avui se'n posen per un raig de xalets, però ben poc seriosament, ja que més aviat se cerca un adorn que un rellotge i, un pic comprades les rajoles, tant és col·locar-les cap a llevant com cap a ponent amb una hora totalment desbaratada.

Maldament un rellotge de temps vertader se calculi amb tota precisió, just donarà l'hora de temps mitjà dos pics a l'any. A la resta de dades hi arriba a haver errors considerables: per a Tots Sants, els rellotges de sol, a Mallorca, adelanten prop de mitja hora. Com que hi ha hagut qui s'ha pensat, per això, que el seu rellotge de sol no anava bé i m'han demanat que ho comprovàs, per si qualcú estigués al mateix cas, i vol fer la comprovació ell mateix, don, tot seguit, una relació de dades segons diversos pobles, en que el rellotge de sol — si està ben fet — ha de marcar la mateixa hora que la del de polsera (llevant les adelantades que calgui)

Pobles	Dies de prova
Andratx	16 de Gener i 12 de Març
Banyalbufar, Calvià	17 de Gener i 11 de Març
Ciutat, Valdemossa, Deià	19 de Gener i 9 de Març
Sóller	20 de Gener i 7 de Març
Binissalem, Sat. Eugènia	22 de Gener i 5 de Març
Lluc, Selva, Inca, Sancelles, Algaida, Llucmajor	23 de Gener i 4 de Març

Pobles

Dies de prova

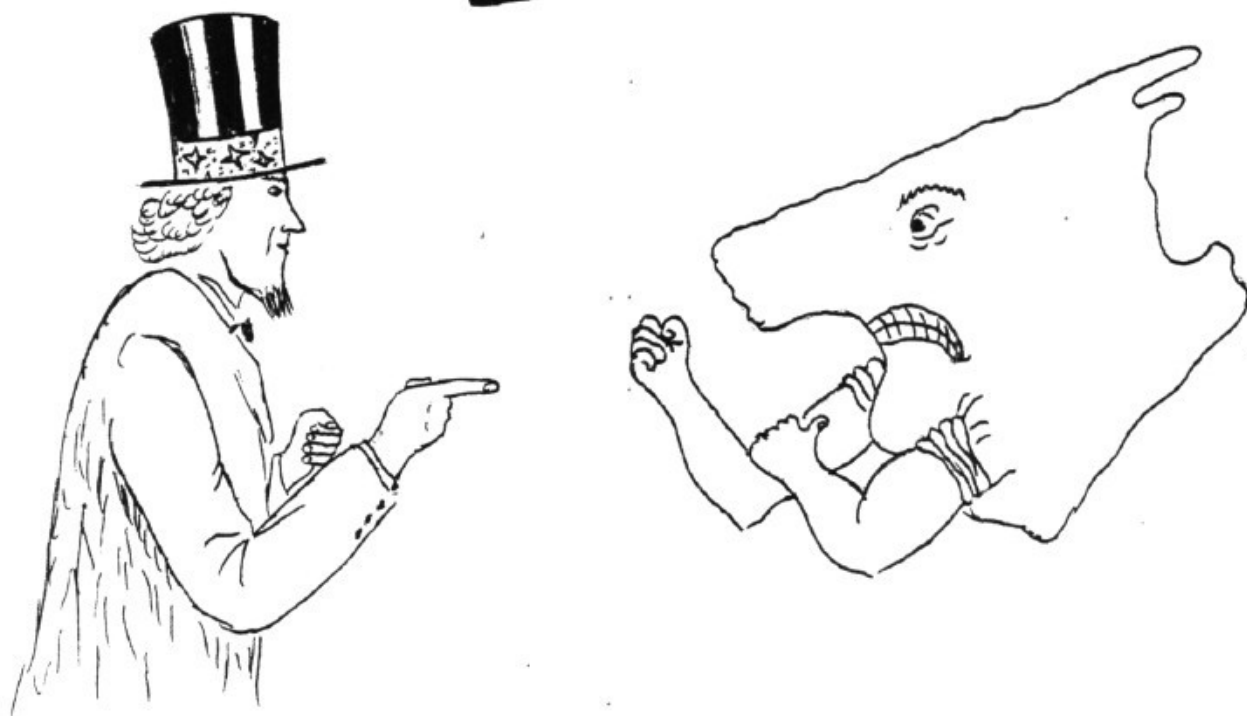
Pollença, Sa Pobla, LLubí, Sineu,
Sant Joan, Porreres, Campos,..
Sta. Margalida, Petra, Felanitx
Manacor .....

24 de Gener i 2 de Març
26 de Gener i 28 de Febrer
28 de Gener i 26 de Febrer
30 de Gener i 26 de Febrer
1 de Febrer i 22 de Febrer
4 de Febrer i 19 de Febrer

L'escultor de la pedra ha estat Baltasar Vidal, el mateix que va esculpir el del Moll de la Llotja a Ciutat.

A Son Baró, Sant Joan a 16 de Febrer de 1.986

Rafel Soler i Gayà

FORA

OTAN

El gobierno considera conveniente para los intereses nacionales que España permanezca en la Alianza Atlántica y acuerda que dicha permanencia se establezca en los siguientes términos:

1- La participación de España en la Alianza Atlántica no incluirá su incorporación a la estructura militar integrada.

2- Se mantendrá la prohibición de instalar, almacenar o introducir armas nucleares en territorio español.

3- Se procederá a la reducción progresiva de la presencia militar de los Estados Unidos en España.

¿ Considera conveniente para España permanecer en la Alianza Atlántica, en los términos acordados por el Gobierno de la nación ?

A qui volen enganyar amb aquests raonaments tan infantils ?

Tot el que està escrit a continuació és un extracte d'un capítol del llibre " L'aventura de la No- Violència ", de Lanza del Vasto; relacionat amb les armes nuclears i la guerra. Transcrit per que arriba a la molla de l'qüestió de les aliances armamentístiques:

" Pobres desgraciats, no volen perdre el lloc on se troben, no volen desagradar al altres components de la comunitat, tenen por a que siguin considerats mals ciutadans del món. La seva imaginació i bon sentit són tan dèbils, que ni tan sols tenen la por instintiva dels animals. Van cap allà on se les empeny, camí de l'escorxador; però clar, hi van filosofant, i amb la diferència, a més, de que cap animal construeix el seu propi escorxador ni forja el ganivet amb el que se l'ha de degollar.

Són com Gribouille, aquell beneit de poble, que per protegir-se de la brusca se va aficar dins un safereig. Gribouille era previsor. Es el mestre dels nostres estratègies, dels nostres polítics, dels nostres valents defensors, dels nostres dirigents de vanguardia.

Però per terrible que sigui el que pot succeir un dia a tots els pobles, lo més alarmant avui en dia és la falta total de por, la indiferència i la insensibilitat generals davant la guerra que es va preparant per cada bàndol.

Quan explotà la bomba a Hiroshima, va haver-hi un resplandor enlluernador i tot el centre de la ciutat quedà cames a l'aire en un instant. Se va aixecar un vent tan violent que desnua als supervivents. Les dones que duien quimonos se trobaren nues amb els dibuixos de la tela impresos a la carn plena de cremades. El vent ametrallà als cossos amb pi

caedes de foc. Cents de mils de persones foren aniquilades instantàniament, altres s'anaren consumint amb els anys. Per escapar del sol ardent com un trispol de forn, alguns se tiraren al riu, però l'aigua del riu bullia,...

Les 500.000 Tm d'àcid nítric d'una bomba H i els 2.000.000 de Tm de pols que aixequen, intercepten la llum del Sol. Mil d'aqueixes bombes, el taparien per a sempre i ferien de la Terra un astre mort.

Se miren entre badalls les imatges d'Hiroshima: Japó està tan enfora i. Lo millor que porem fer és no pensar. Ens hem de divertir, i prest.

Entre altres diversions, fessem mambelletes, badant a l'aire un palm de boca quan amollen els coets; admirem la sabiduria dels que sommien habitar la Lluna després d'haver feta inhabitable la Terra. Esperem que la ciència i la tècnica ens fabriquin excel·lents llegums, en premissió de l'hora en que s'hagi enverinat tot el que la terra produeix.

Escoltem al polític entès en coses que hem de fer per a mantenir la pau. Escoltem també al savi de torn, empenyat en demostrar que la població està totalment resguardada de tot perill. Ens diran que desarmar totalment als homes és una empresa impossible i ridícula, ja que suposaria unatal rectificació dels nostres costums i de les nostres actituds mil·lenàries, que no se pot fer de cop. Això és vera. El desarmament no pot esser la primera passa, sinó la segona. La primera seria l'enteniement.

S'entén que un home es sacrifiqui pel seu país i per caseva; però si sacrifica al mateix temps allò pel que ell se sacrifica, ja no hi ha sacrifici, sinó suïcidi i crim sense perdó. Morir en un guerra nuclear és morir tres vegades: morir un mateix, morir amb els seus fills i morir amb tota la naturalesa.

i Ai, amics meus i, mirau al cel, que encara és cel. Tocau la terra abans que se desintegri. Beveu de l'aigua, abans que l'enverinin. Però, sobretot, mirau com juguen els vostres fills, abans que la seva sang se descompongui, abans que cremin a foc lent. Teniu por que se banyin els peus, i pobrets i; teniu por que se constipin o que suspenguin els examens ! pobres fillets !. Més, les llagues, científicament estudiades, que preparen els manipuladors d'àtoms, aqueixes no vos preocupen lo més mínim...

Xerrar de conquesta o de defensa a cops d'artefactes nuclears, és mostrar una mentalitat ancestral. Es pensar-se que encara vivim en temps del nacionalisme revangista.

Feliços els pobles que no tenen la temptació de col·laborar amb aquest crim infernal i covard, i més feliços encara els que saben resistir a ella, per la seva grandesa d'ànima o simplement per bon sentit."

PROGRAMA D'EDUCACIÓ PER A LA SALUT

El Servei Municipal d'Orientació Educativa, conjuntament amb l'equip de mestres del C.P. de Sant Joan ha organitzat per aquest any un PROGRAMA D'EDUCACIÓ PER A LA SALUT amb el teme bàsic: " La Higiene", centrada fonamentalment en la higiene dental i prevenció de la càries. El programa es durà a terme paral·lelament Escola- Família: El programa d'educació per a la salut aplicable a l'Escola el duran a terme els mestres amb la col·laboració de personal especialitzat (Rosa Company s'ha oferit a ajudar-nos en l'assessorament tècnic i en la realització d'una sèrie d'activitats d'informació a l'alumnat) i el S.M.O.E.. En quant al programa de formació- informació per a pares, que es durà a terme mitjançant una sèrie de xerrades a càrrec de tècnics especialistes en la matèria, s'ha de dir que queda obert a tota persona interessada, ja sigui o no pare d'alumne de l'escola. La primera xerrada, que vos serà anunciada en el seu moment, tractarà sobre la higiene dental i la prevenció de càries.

LA SALUT ES REponsABILITAT DE TOTS

Segons la concepció clàssica de l'educació sanitària, aquesta era patrimoni d'uns tècnics qualificats i es desenvolupava amb intervencions esporàdiques a través de xerrades, etc. El nou concepte de salut s'ha d'entendre com una tasca de tota la comunitat, una labor quotidiana de pares, mestres i de tots, en general.

Els professors, des de l'escola, poden anar inculcant hàbits higiènics, però per a que aquests hàbits de salut s'extenguin a la família i el nin trobi una harmonia entre el que aprèn a l'escola i a casa seva, és imprescindible la participació dels pares. Per això vos demanam que des de casa vostra col·laboreu amb nosaltres en l'objectiu d'aconseguir uns hàbits higiènics mínims de neteja corporal (rentar-se diàriament el cos, dur els cabells nets, rentar-se les ungles i les mans sempre que sigui necessari..) i dental (rentar-se les dents després de cada menjada, com a mínim abans d'anar a dormir).

NOTICIA.-

" Mentres que a Europa han disminuït entre el 30 i el 80 per 100 les càries infantils, a Espanya s'han duplicat en els darrers anys "

Més raspallets de dents, per favor i
(Notícia extreta de la revista crítica nº 731. Gener 1.986)

Maria Luïsa Fuster Mascaró

BESTIARI

Corb, corb, corb, corb, corb,
mal caiguessis mort
dins un sac de palla.

Ta mare badaia,
ton pare ja és mort.

El corb (*Corvus corax*)
és el més gros dels ocells.
Té una gran capacitat d'adaptació a qualsevol
medi; és omnívor i oportunista: fruits
(sobretot melons) erions, rates, ocells,
serps, carronya (que descobreix amb la vista
i no amb l'olfacte, i després pels rellums metàl·lics
del seu plomatge comunica la trobada a altres membres de la
seva espècie o a d'altres que planegen amb vol prospectiu).

Des de sempre, per una part ha tingut fama d'animal de mals averanys i per altra part, de molt intel·ligent: així ho confirmen contarelles, llegendes, supersticions, toponímia popular, refranys,...

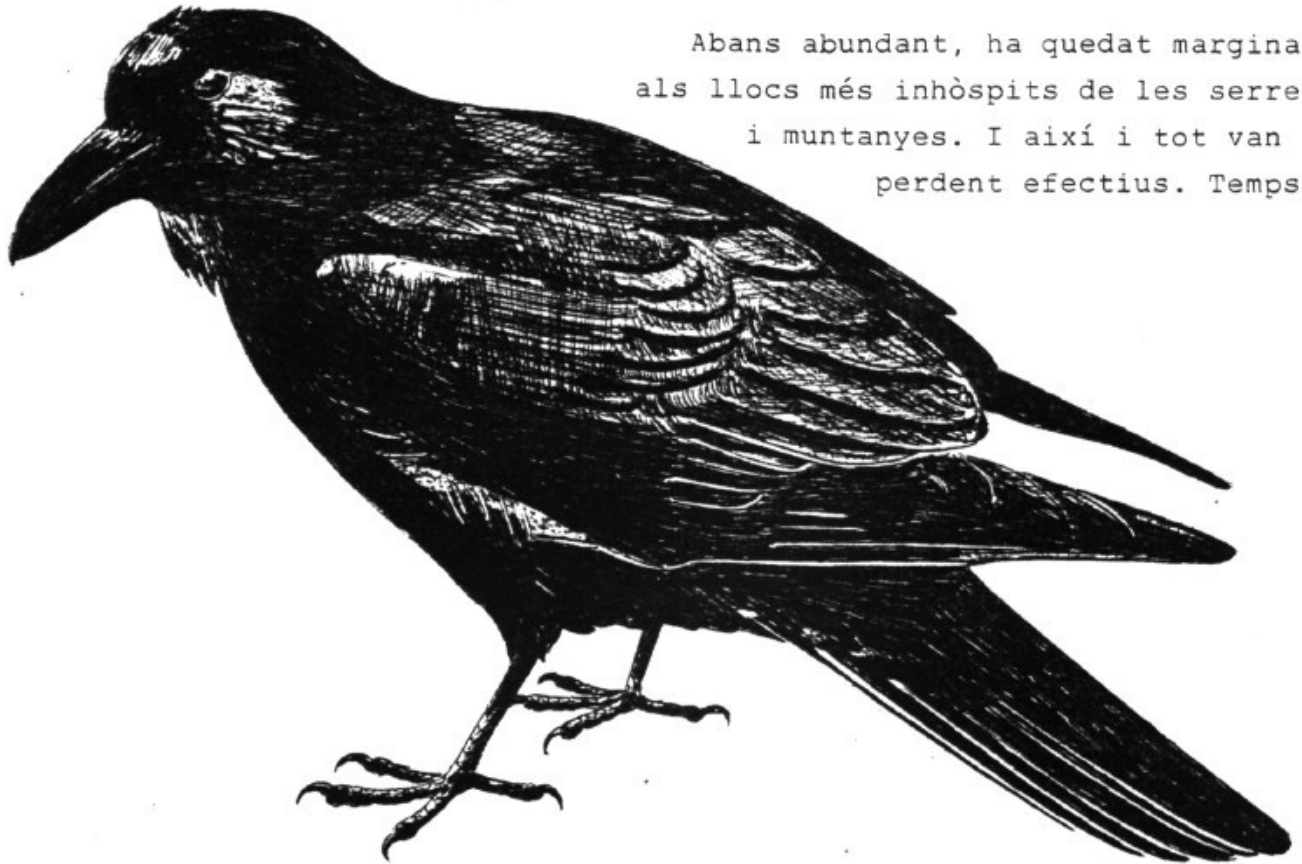
- " Un corb portava pa, cada dia, a l'ermità Sant Jeroni "
- " Se diu que ataquen als mens petits amb fortes picades a l'anus, fins que els desgarren els intestins i moren ". Lo cert és que quan troben un animal mort comencen per desgarrar les parts més fluïxes de l'animal (ulls, anus, boca,..) mer menjar-se'l. També, segueixen les ovelles a prenys per menjar-se la placenta una vegada nascut l'anyell.
- Son Corb, Corbera, són noms toponímics mallorquins.
- Animal consagrat al deu grec Apol·lo
- Ocell posat damunt l'espatlla d'Odin.
- .A la India és el representant de la sombra dels morts.
- Codescubridor, amb els vikings, de Groenlàndia.
- Corbs amb corbs no se piquen.

EL CORB, segons un xilografia setcentista (COSTUMARI CATALA)

De color blau oscur metàl·lic, cap massís, bec molt gros i compacte. A vegades a la part davantera del coll, sembla tenir molta barba.

Abans abundant, ha quedat marginat als llocs més inhòspits de les serres i muntanyes. I així i tot van perdent efectius. Temps

enrera a les serres d'Artà hi vivia una gran colònia de corbs que, els dematins (sobretot a l'estiu) es desplaçava en esbart cap al Pla de Mallorca en cerca de menjar; a l'horabaixa de tot tornaven al niu, se'ls veia passar pel nostre poble, on hi feien qualche aturadeta, principalment a la temporada de melons. Al puig de Sant Nofre n'hi habita una colla.

Bons acróbates voladors. Exhibeixen aquestes habilitats sobretot a les parades nupcials. Elaboren una complicadíssima cerimònia per triar parella. Els estudiosos del tema diuen que el mascle fa una sèrie d'exhibicions per tal de bloquejar una possible conducta de mascle per part de la femella, i així cada un accepta i fa el seu paper. A vegades, degut a que els dos elements es coneixen des de petits, o per altres raons, no hi ha manera de formar una parella: la femella no sap assumir el rol que li correspon. Però quan va bé, i la parella se forma, aquesta dura per a tota la vida, i els dos components actuen com ungle i carn, davant les eventualitats que se presentin.

A les illes és una espècie sedentària, i habiten al mateix lloc durant tota la seva llarga vida (que pot superar els 70 anys). Fan niu als forats de les roques o parets velles. Solen posar 4 ous, que coven una vintena de dies.

Altres temps, la gent de camp solia treure corpetons del niu

amb la intenció d'ensenyar-los a xerrar i domesticar-los: se diu que els còrbs són capaços a parlotejar algunes paraules i de conèixer a l'amo. Si se'l té dins una casa té per costum amagar objectes (ulleres, claus,.. com si hagués de fer niu); quan torna vell és més irascible i li agrada empenyar (sobretot als estranys). Se diu que es capaç a defensar a l'amo.

Es un ocell agossarat (s'enfrenta a aus de pressa més grosses que ell, actuant en equip amb la parella) i gregari. La cohesió dels grups es manté gràcies a un ric còdic de postures i actituds que tots els components del bàndol saben interpretar correctament. Mantenen una jerarquia ben definida, reforçada continuament amb pautes de dominància i submissió; aquesta jerarquia és dinàmica i elàstica; les femelles poden accedir als més alts nivells pel " matrimoni ", i els mascles han de defensar constantment el seu lloc de l'escalafó. Els combats o intimidacions socials estan altament ritualitzats.

A més dels gestos, disposa d'un vertader llenguatge de diferents renous: el més conegut és el de " orp- orp- orp "

Li agrada fer rebost i guardar els aliments que va arreplegant. Desprèn egagròpiles, si be són més petites que les d'altres aus.

Un corb que robava figues
i tenia corpetons,
les deia an es seus fillons:

— Menjau figues, menjau figues,
i jo menjaré figons.

L'home, com sol succeir quasi sempre, té certe tendència a comparar la conducta dels animals amb la seva pròpia, i així trobam dins el llenguatge vulgar, expressions relacionades amb aquest animal:

- " Anar ala de corb "
- " Es més negre que un corb "

La Pluja caigué amb més força i la llum elèctrica disminuí d'intensitat. Des d'un extrem de l'escó, un dels companys va preguntar:

— I tú no saps cap història nadalenca ?

— Sí. Em sé la meva. Fou durant una guerra. Hi ha tanta passió pels temes i un amor tan gran pels punts de vista, que potser no existeix ni un sol home de la nostra generació que no hagi participat a un conflicte bèl·lic, o almenys que la seva vida no s'hagi vist modificada d'una manera fonamental per topades militars.

La meva guerra fou petita, si se la compara amb les obres mestres del gènere. Perquè hauria d'exagerar, ara, sense saber si en dóna més o menys importància el volum relatiu d'uns fets que m'arrossegaren sense poder-los modificar?. El cas és que la meva guerra tingué lloc tot el que calia, la tristesa i el dolor necessaris i al sang, sàviament repartida per boscos i carrers. Sovint, acluco els ulls i la veig encara, formant innumbrables claps per a tot el país, en diminuts bassiots, escorrent-se amb lentitud pels torncs dels arbres o per les parets encalcinades, o teinyint les pedres amb l'empremta de mans en crispació. La veig — i això em permet tenir sempre al corrent la meva nostàlgia — obrint-se com una flor, com una taca, en el rostre i en el pit d'amics meus, xopant la roba i les corretges, oferint a la vida exigües sortides fluvials.

(Fragment de " El batalló perdut ", de Pere Calders)

JO DIC
NO
A L'OTAN

I per si no fos suficient, en fer la " mili ", n'hi haurà que l'hauran de fer a països estrangers (si entrem allà on volen que entrem)

Senyores i senyors: QUALCU HA DE COMENÇAR A CLOURE LES BARRES I DIR QUE NO

joan sastre joan

I L'OTAN ?

Molt prest hi haurà el referèndum per demanar als espanyols si volen formar part de l'organització del tractat de l'Atlàntic Nort (OTAN)

El primer que hem de saber és si ens interessa formar- hi part. Per a mi té uns inconvenients molt greus:

En primer lloc, en cas de conflicte bèl·lic d'algun dels estats membres, els altres l'han d'ajudar. Això implica veure't obligat a lluitar per causes que te són totalment alienes, sense saber, a més, si són o no justes.

En segon lloc des del primer moment s'ha de contribuir en les despeses que provoca una organització militar d'aquesta envergadura. Actualment, en temps de plena crisi econòmica, pareix absurd apuntar-se a una organització que gasta una milionada per comprar material que no produeix res ni augmenta el nivell de vida.

En tercer lloc, cal saber que l'OTAN no és enemiga de les dictadures. En el cas de Turqui, on es va donar un cop d'estat militar, l'OTAN no va moure ni un pèl. Per tant l'excusa de formar part de l'OTAN per mantenir i assegurar la " democràcia " és bastan irreal i enganyosa.

A més d'això hi hem d'afegir els inconvenients que tenim com a país que té una situació privilegiada en el Mediterrani. En cas de conflicte seria un punt estratègic molt important, i per tant molt perillós.

A més, darrera tot aquest muntatge militar hi ha uns grans interessos, que en el fons són econòmics o per tant de domini. Sembla que els EEUU truen grans beneficis de la fabricació i venda de material, i que no està disposat a perdre. I clar, com més estats contribueixin a engrèixar-lo, millor.

Per acabar, hem de saber que amb l'adhesió d'un nou estat al bloc de l'OTAN, l'únic que feim és desestabilitzar més l'estructura militar OTAN - Pacte de Varsovia, no contribuint a la pau mundial, sinó a l'augment de les tensions.

Xavier Moratinos
Jaume

A J U N T A M E N T
=====

Resum del Ple Extraordinari celebrat el 24- 02- 86

Es va celebrar dimarts dia 24 de Febrer a la una i mitja, i va esser convocat amb urgència el mateix dimarts a mig dia, perquè en principi aquesta feina de triar el membres de les " messes " electorals l'havia de fer una comissió de l'Ajuntament, però el mateix dimarts la secretaria de l'Ajuntament rebé una telefonada de l'organisme competent comunicant que segons una disposició recent, el sorteig s'havia de fer amb el consistori reunit en ple.

Assistiren a la precipitada convocatòria el batle Joan Barceló. Joan B. Mesquida, Francesc Bover, Joan Sastre, Gabriel Mora, Arnau Gayà i Gabriel Company.

Amb l'ordre del dia següent:

1.- Designació de locals per a propaganda electoral i tanques per Cartells .-

S'acordà que els sermons es ferien al local habitual (el de la Cambra Agrària local i antiga escola de nins) i que se posarien els taulells per aferrar- hi els papers a les places de Franco i de pes des porcs (6 cartells de 12 m² cada un a cada lloc)

2.- Designació de Presidents i Vocals de les " messes " electorals

Varen sortir els següents:

Districte- 1
(Banda de Palma)

Districte- 2
(Banda de Petra)

President	JOAN BAUZA BARCELO	ALFREDO GARCIA SOLER
Suplents	CATALINA BARCELO GAYA	MIQUEL GAYA ROTGER
	ANTONI BARCELO GALMES	ANTONIA GOMIS BARCELO

Vocal 1	BARTOMEU PAYERAS FLORIT	BERNARDI MAS FONT
Suplents	JOAN ORDINES GINARD	JOSEP MAS LLANERAS
	MARIA PEREZ SANCHEZ	JOSEP MATES MAS

Vocal 2	ANTONIA REBASSA GAYA	JOAN COMPANY GAYÀ
Suplents	GUILLEM RIUTORT GAYA	MARIA FERRIOL BOU
	CATALINA ROIG BAUZA	MIQUELA ANGEL FIOL GUAL

*** XV Certamen Poètic ***

Verge de Consolació

"Festa d'es Pa i es Peix"

Patrocina: **MAGNÍFIC AJUNTAMENT DE SANT JOAN**

Organitza: **CENTRE CULTURAL DE SANT JOAN**

B A S E S

- 1)- Podran prendre part en aquest certamen tots els poetes que ho desitgin.
- 2)- Els treballs, que es presentaran per triplicat, podran tenir una extensió mínima de 14 versos, i esser escrits en la nostra llengua.
- 3)- Els poemes duran títol i lema, però sense signar, acompanyats d'una plica dins sobre tancat, que contengui el nom i l'adreça de l'autor i el lema a l'exterior del sobre. Els concursants al premi local ho faran constar a continuació del lema.
- 4)- El tema dels poemes haurà de fer alguna menció a la Verge de Consolació, al seu Santuari o a la festa que se li dedica.
- 5)- El termini d'admissió acabarà el dia 25 de Febrer de 1986. Les obres es podran entregar, o enviar per correu, al **Centre Cultural de Sant Joan, C/. Princesa, 24.**
- 6)- S'estableixen els següents premis:
  - 1.º **dotat amb deu mil pessetes i placa d'honor.**
Accèssits consistents en una placa, que es concediran segons el criteri del Jurat.
Tres mil pessetes i Placa d'honor al millor poema d'autor local.
- 7)- Els premis podran ser declarats deserts, però no podran ser dividits.
- 8)- El veredicte del Jurat, que estarà format per diferent personalitats de les nostres lletres, serà inapel·lable. El lema de les obres guanyadores es donarà a conèixer abans de la festa, per la premsa. L'entrega de premis s'efectuarà a l'horabaixa, en el Santuari, durant el transcurs de la festa.
- 9)- Tots els poemes seleccionats pel Jurat seran publicats a la revista **Sant Joan**, que edita el Centre Cultural.

Sant Joan, gener 1986.

P R O B L E M A

Dins un tassó (diguem- li tassó num 1) hi ha un cert volum d'aigua; dins un altre tassó (diguem- li tassó num-2) hi ha idèntic volum de vi. Amb una cullera agafam una cullerada plena d'aigua de dins el tassó 1 i l'abocam dins el tassó 2. Mesclam ben mesclat. Llavors agafam amb la mateixa cullera una cullerada del vi " batiat " de dins el tassó 2 i l'abocam dins el tassó 1. Mesclam ben mesclat.

Al final, dins el dos tassons hi ha la mateix quantitat de líquid, però se presenta la següent qüestió:

- Quina relació hi ha entre el percentatge d'aigua de dins el tassó num 1 i el percentatge de vi de dins el tassó num 2. ?

- O, d'una altra manera: Després d'haver fet les operacions que diu l'anunciat, que hi ha més quantitat de vi dins el tassó num 2 o d'aigua dins el tassó num- 1 ?

ENCREUAT .-

HORIZONTALS .- 1.- lletres inicials molts anomenades des de principi d'any, i que han duit i duien molts de mals de caps. Artilugi que serveix per obturar un forat. 2.- Qualsevol drap o tela, especialment les que serveixen per a vestir. Licor mallorquí. 3.- Demostració de consideració, gentilesa, cortesia. Roirepus tatimertxe. 4.- Veu militar. Que confecciona o ven recipients per cuinar o per encaletir aigua. 5.- Fa de nou. 6.- D'una alçària considerable. Vocal. 7.- Alçar d'en terra. 8.- Famos pianista català. Natural d'un poble o nació. 9.- Embrió envoltat de líquid nutritius i una closca calcària Consonant. Ocell palmíped lamel.lirostre (Anser anser) 10.- Cos prim i rígid acabat en punta. Nom vulgar de la " Brassica napus ".

VERTICALS .- 1.- Sentiment de violenta irritació contra algú o alguna cosa. Recipient de llauna, al revés. 2.- Deposita la seva paereta. Superpotència. 3.- Desviat de la veritat, anormal, excepcional. Vocal. 4.- Matrícula de arravan. Pronom personal, tercera persona, femení plural. 5.- Relata un aconteixement. 6.- Al revés, líquid untuós que s'extreu de premsar certs tipus de fruits o de llavors. Al revés, enllaç negatiu. 7.- Mescla explosiva. 8.- Símbol químic del tàntal. Exèrcit de l'aire. loS. 9.- Posar ales. Dona que té molts de doblers. 10.- Peça de metall, fusta, vidre,... de forma arrodonida que es posa com a agafador. Al revés, el que no arribarem a tenir mai a aquest món si els dirigents no canvien molt.

